

af hver Retning, thi ifølge dette Cirkulære er den ene Anskuelse lige saa god som den anden. Der er ikke Spor af Antydning af, hvem der skal tage Initiativet, ikke Spor af Antydning af, hvem der skal lede saadanne Møder. Det er alt ude paa de vilde Vover. Det er det fine ved det, siger Ministeren, det fine ved den Maade, hvorpaa man vejleder Sognemenighederne.

Den ærede Minister gjorde saa en Hentydning til mig om, at jeg skulde have taget et Cirkulære tilbage; deri tager den ærede Minister fejl. Det har han „von hören sagen“. Den ærede Minister har paa Grundlag heraf udkastet denne Beskyldning mod mig. Nej, det er et enkelt Punkt i et Cirkulære paa henvend 100 Forklaringer, som jeg har rettet ved et Tillægscirkulære. Jeg vil anbefale den højtærede Minister at gøre ligesaa: ikke blot at rette et enkelt Punkt, men rette hele Cirkulæret og helst tilbagekalde det jo før jo hellere. Thi Sagen er jo den, at det er ikke det afgørende her, om Cirkulæret er mere eller mindre løst affattet, mere eller mindre ubrugeligt og umuligt til det Øjemed, hvori det skulde virke. Nej, det, det kommer an paa i denne Sag, er det Spørgsmaal: Kan denne Sag om Menighedernes Indflydelse paa Valget af deres Præster ordnes administrativt, eller skal den ordnes ved Lov? Om Cirkulæret aldrig havde været saa fuldkomment, vilde jeg dog have været imod det, thi Ministeren skal gaa til Rigsdagen og skaffe lovhjemlet Bemyndigelse for sig til at etablere Organisation for Menighederne i et saa stort, afgørende og vigtigt Spørgsmaal, og det er det, han ikke har gjort.

Jeg hørte nu, at det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borghøj) holdt en Tale, som i sin Form og Indhold ikke er usædvanlig, det er nemlig blevet umuligt for det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds at tale om en Sag, uden at blande ind deri en hel Del Personligheder. Det er vokset sammen med hans Natur, at naar han skal tale om en Sag, skal han benytte sig af en hel Del Beskyldninger og Paastande om de Mænd, som have en anden Mening end han. I kirkelige Spørgsmaal optræder det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds som en Slags . . . ja, Overrabbiner kan jo ikke passe, jeg vil sige som en Slags Overbiskop. I alle kirkelige Spørgsmaal interesserer han sig for at forene i sin høje Person grundtvigianske Anskuelser og Missionsanskuelser. At han optræder med en vis Myndighed og Overlegenhed overfor

Ministeriet, det skal være ham tilgivet, thi det kan han jo selvfølgelig ikke lade være med i den Situation, hvori vi nu befinde os.

I Dag dømmer han det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (J. C. Christensen) fuldstændig til døde, han var jo færdig nu med det samme. Men jeg synes, det ærede Medlem kunde vente og se, hvorledes Sagerne udvikle sig. Nu er jo Forholdet det, at det ærede Medlem ikke en Gang er Medlem af den Domsmagt, der i dette Øjeblik er ansat som Rettergang over det ærede Medlem fra Ringkøbing. Men hvad den politiske Side af Sagen angaar, forekommer det mig, at det ærede Medlem helst maa vente og se Resultaterne, før han i alt for høj Grad optræder som Profet.

Overfor mig var det ærede Medlem jo i Dag forholdsvis elskværdig, og jeg burde jo takke Præsten for den trøsterige Tale, han holdt ved Tanken om, at ogsaa jeg snart kunde afgaa politisk ved Døden. Han var jo vis paa, at hvis jeg fulgte det ærede Medlem fra Ringkøbing i en Sag som denne og i lignende Sager, var det snart ude med mig ogsaa. Ja, ja, den, der dør af Trusler, skal jordes i en Rende-sten, siger et gammelt Ord, og jeg dør ikke af det ærede Medlems Trusler. Men jeg kan ikke nægte, at det var med en vis Tilfredsstillelse, at jeg hørte, at det ærede Medlems gode Hjerter alligevel i Dag løb af med ham overfor mig, idet han jo ønskede mig en blid og bedre Skæbne end det ærede Medlem fra Ringkøbing.

Men det, som særligt interesserede mig, var ikke det rent personlige, men at han sluttede med at sige, at den Dagsorden, der er stillet, har han ikke noget imod. Jeg antog endogsaa, at han vilde anbefale at stemme for den, og det bestyrker mig i den Tro, at det ærede Medlem, naar alt kommer til alt, er enig med mig i den Betragtning, at visse Spørgsmaal skulde vi være varsomme med at lade glide ud i administrative Foranstaltninger. Vel har jeg set, at „Social-Demokraten“ — maaske det er det ærede Medlems Pen, der har været ført der — har skrevet, at den Ordning af Præstevalgsspørgsmaalet, som Ministeren har fundet paa i sit berømte Cirkulære, i Virkeligheden var meget bedre end en Lov, for ved en Lov skulde man altid tage Hensyn til Lands-tinget, til Fordringer fra andre Sider, og her behøvede Ministeren ikke at tage Hensyn til noget som helst i Verden, undtagen, hvad han selv fandt for godt. Men